

TIME

AND

TIDE

STIJN COLE

STIEF DESMET

JOOST GEVAERT

FRANK&ROBBERT
ROBBERT&FRANK

TINUS VERMEERSCH

De coronacrisis en de wereldwijde maatregelen hebben een enorme impact op onze samenleving en confronteerden ons met onze sterfelijkheid en machteloosheid.

Stad Roeselare wou als herinnering aan deze periode een kunstwerk in de publieke ruimte plaatsen. Eind 2020 lanceerde de stad een brede oproep naar kunstenaars om voorstellen te doen over hoe we verdriet en verlies kunnen transformeren in kunst. De stad koos met *Fluctus* van Tinus Vermeersch niet voor een groots monument, maar voor een eenvoudige sculptuur die rouw en reflectie evoceert, een plek waar hoop leeft. Met dit werk dat herinneringen kan oproepen, worden we erop gewezen dat we als mens ondergeschikt zijn aan de krachten van de natuur.

Na een eerste beoordelingsronde door een externe jury werden uit achtenvijftig dossiers vijf laureaten geselecteerd wiens werk het effect op de mens in coronatijden weerspiegelde. De tentoonstelling *Time and Tide* brengt het werk samen van deze vijf laureaten die in hun werk tegelijk omgaan met stilte en de verstilde kracht van de natuur.

De uitdrukking *time and tide wait for no man* zinspeelt op het feit dat sommige dingen onvermijdelijk zijn, zoals geboorte, dood, de zon die 's ochtends opkomt en het verstrijken van de tijd. Niemand kan zulke natuurlijke fenomenen of gebeurtenissen van het leven beheersen.

Ziekte is onlosmakelijk verbonden met het lichaam, maar wat opviel in beelden van de afgelopen maanden, was net de afwezigheid van lichamen. De straten liepen leeg en de beelden van verlaten steden raakten ons. We kwamen met zijn allen in een onvrijwillig isolement terecht. Eeuwenlang ontsnappen kunstenaars vaak uit vrije wil aan de wereld van de mensen. Ze kiezen ervoor om van op afstand en vanuit een ander perspectief naar de wereld te kijken. Ze keren terug naar de basis, brengen tijd door in de natuur, vertragen en kijken naar hun directe omgeving. Ze zoeken een wereld op waarin ze willen vertoeven, maar die tegelijk het onverwachte en bedreigende bevat. De voorbije maanden zaten we allemaal in dit *slow-life*-proces dat zich ophoudt tussen het stilleven en het leven. We kwamen in een langzame modus terecht en de isolatie legde de nadruk op onze verhoogde relatie met de natuur. Een wandeling buiten was een van de weinige opties om te ontsnappen aan de lockdown. De natuur werd een ideaal toevluchtsoord om stilte te vinden en we realiseerden ons dat dezelfde natuur die ons bedreigde, ons tegelijk rust kon brengen.

Louis-Philippe Van Eeckhoutte
curator

STIJN COLE

°1978, Gent

woont en werkt in Gent

Stijn Cole put inspiratie uit de natuur, die hem universele beelden biedt waar de kijker een relatie mee kan aangaan. Zo wandelde Cole voor *Blue Prints – Le Tréport* de zee in met zijn camera en maakte hij een reeks fotografische opnames, met een fractie van een seconde tussen de beelden in. Die beelden worden in monochrome tinten – blauw en zwart – geprint en vervolgens op een afstand van elkaar gepresenteerd. De schaduwen van de ene afdruk op de andere suggereren een vorm van beweging. Cole kiest net zoals Gustave Courbet voor krachtige golven om de natuur in zijn meest expressieve vorm te vatten.

De levendige actie van de golven contrasteert met de bevroren actie van *Cancale 1:1*. De bronzen sculptuur is gemodelleerd op een rotskust in Bretagne. Het is een vorm gebeeldhouwd door de natuur. Ze toont haar verborgen krachten die we niet direct waarnemen maar die op lange termijn effect hebben.

De reeks *Souvenirs / Seloignes* is gebaseerd op foto's die Cole nam tijdens een wandeling van zijn huis in Chimay door de velden bij de zonsondergang. Met een computer extraheert hij daarna de 256 meest aanwezige kleuren uit de digitale foto's en laat hij die ordenen van donker naar licht. Finaal wordt het beeld gedraaid zodat er een horizon verschijnt. Hij deelt in deze werken met Paul Cézanne een fascinatie voor het landschap en voor de mathematische component in onze waarneming van de natuur.

Blue Print - Le Tréport, 2016

Inkjet op plexi & inkjet op Stadur

225 x 155 cm

Courtesy Irène Laub Gallery & Galería Hilario Galguera

STIEF DESMET

°1973, Deinze

woont en werkt in Bachte-Maria-Leerne

In de film *Golden River* laat Stief DeSmet de kijker meevaren over de Leie. De patine van het landschap bevat de geschiedenissen van Emile Claus en andere Leieschilders. DeSmet heeft zich met zijn rug naar ons toe gekeerd, net als de figuur in *Der Wanderer über dem Nebelmeer* van Caspar David Friedrich. De Leie is gekenmerkt door zijn meanders, maar vanuit een kano ervaar je op het eerste zicht dat kronkelende effect niet. De film werd echter tijdens de winter gemaakt wanneer de zon laag staat, met uitgesproken schaduwen als gevolg. Door dat schaduwspel op de rug van DeSmet ervaar je als kijker zo het meanderende landschap. De tocht door de Leiestreek is een metafoor voor de ontdekking van landschappen. DeSmet zit naakt in de boot om het landschap te ervaren in zijn meest pure, dierlijke vorm en te reflecteren over de natuur. Ondanks het plonzend geluid van de roeispanten, spreekt uit het werk een stilte die ons aanmoedigt om alert te zijn en te kijken naar het veranderende licht, hetgeen ook landschapschilders proberen te vatten.

De sculpturen van DeSmet verbeelden onder meer een uil en takken die uit de stigmata van een hand groeien. DeSmet vertaalde die iconografie – waarvan het archaisch en bijna sacrale aspect in ons collectief geheugen zit – vanuit het landschap. Op de gevel van Ter Posterie bracht DeSmet een nest aan. Nesten zijn tijdelijke constructies die vaak maar gedurende één broedperiode gebruikt worden. DeSmet sprokkelde de takken voor het nest in zijn tuin en goot die af in brons. Hij vergulde ze op de plekken waar de takken afgeknipt werden. Met de schaarse aanwezige elementen uit zijn directe omgeving creëert hij zo een universum.

JOOST GEVAERT

°1975, Roeselare

woont en werkt in Zwevezele

Joost Gevaert is gefascineerd door de intrinsieke waarde van de dingen en de betekenis die ze aan hun omgeving geven. De kamers, die hij creëert, illustreren Gevaerts vermogen om een sfeer van tijdloosheid en introspectieve stilte vast te leggen. Die stilte is het gevolg van de atmosfeer en de ruimtelijkheid die hij weergeeft in zijn schilderijen. Hij gaat immers in de eerste plaats op zoek naar de tastbare ruimte en probeert betekenis te geven aan een plaats waar er niets meer is. Met aandacht voor de geometrieën van de interieurs, gebruikt hij een vocabularium van hoeken, openingen en schaduwen die de kijker uitnodigen de afgebeelde kamers te verkennen.

Gevaert heeft een klassieke notie van esthetiek en de lege ruimtes vormen een theater met een dramatische kwaliteit waarin hij kan doen wat hij wil zonder dat het een leugen wordt. In de mate dat de taferelen een theater zijn, is er ook een anticipatie van een actie die zal plaatsvinden op of net heeft plaatsgevonden en die we niet meer zien. In de hoek van de kamer in een schilderij staat een enkele witte stoel naast een witte tafel, waardoor onze aandacht wordt gevestigd op de leegte. De kijker vraagt zich daarbij af wat er in de ruimte gebeurt, maar ook wat er voorbij de zwarte ramen buiten of 'achter het werk' plaatsvindt. Het werk van Gevaert doet ons realiseren hoe beperkt onze kennis van de werkelijkheid is. Sommige ruimtes blijken bovendien schaalmodellen te zijn. Door te spelen met schaal - een houvast voor herkenning - versterkt hij nog verder het mysterie in zijn beelden.

Zonder titel, 2020
Olie op paneel
40 x 30 cm

ROBBERT&FRANK FRANK&ROBBERT

°1989, Wilrijk/Menen
wonen en werken in Gent

Robbert&Frank maakten een nieuwe muurtekening met houtskool die de individuele en de maatschappelijke impact van de coronacrisis vertaalt, met symbolische verwijzingen naar onder meer het ontsmetten van de handen en het verstrijken van de tijd. Ze is geïnspireerd op prehistorische grottekeningen en op muurschilderingen in oude Egyptische graven en tempels waarin magische elementen worden gecombineerd met banale dagdagelijkse handelingen. Egyptische figuren zaaien of oogsten er graan in hetzelfde beeld als het oordeel van de zonnegod. Frank&Robbert willen ook het kleine en het grote van het leven zonder hiërarchie samenbrengen in één visueel tafereel. Via de mythologisering en het toekennen van betekenis aan de kleine handelingen van elke dag, bieden ze de kijker een refuge in de kunst.

Een kaarsman, 'knuffelende ventjes', een wijzend personage dat overvloedt in zijn eigen schaduw. De spiegelende figuren zijn een recente toevoeging in het oeuvre van Robbert&Frank. Ze zijn enerzijds voortgekomen uit lijntekeningen die opgevulde Matisse-achtige vormen zijn geworden. Anderzijds is het duo bezig met *virtual reality* waarbij hun 'lijnventjes' tot leven komen in een 3D-dimensie waarbij hun vorm een spiegelend vlak wordt. Zo houden ze de kijker letterlijk een spiegel voor. De spiegels doen ons nadenken over hoe we ons weerspiegelen in anderen om onze positie in de wereld te bepalen. De medemens als spiegel is voor Frank&Robbert meer dan een letterlijke weerspiegeling. Het wordt een *magic mirror* met verstorende, gekke, gefragmenteerde weerspiegeling van wie je bent of van hoe je denkt dat de wereld je ziet. In de spiegels faciliteren Robbert&Frank de kijker om zelf acties uit te voeren in hun afwezigheid.

Magic Mirrors: Light in the Dark, 2021
Plexi spiegel
200 x 95 x 0,3 cm
Foto: Tomas Uyttendaele, courtesy Fred & Ferry Gallery

TINUS VERMEERSCH

°1976, Kortrijk

woont en werkt in Roeselare

Tinus Vermeersch verbeeldt in zijn werk ongedefinieerde stilteplekken. Hij heeft daarbij een voorkeur voor weidse landschappen. Die keuze relateert aan de reisverhalen die hij las als kind over gewoontes in gebieden die nog niet in kaart gebracht waren. Vermeersch maakt beelden van het natuurlijke, niet van de natuur. Er zijn geen elementen die refereren aan een bepaalde plaats of tijd of cultuur. We herkennen echter wel in de manier waarop hij zijn werken opbouwt referenties aan de klassieke landschapskunst. Zijn tekeningen zijn qua lijnvoering geïnspireerd op de manier waarop in de renaissance de natuur werd weergegeven en alle elementen werden herleid tot een ornament door ze vloeiender of sierlijker te maken. We voelen zo een nostalgische houding, een interesse in meesterschap en in alles wat verdwenen is of op punt staat te verdwijnen.

Vermeersch deelt met de archeologie de fascinatie voor de reconstructie van een verbeeld verleden. Hij wil de kijker puzzelstukken geven die suggereren dat er een groter verhaal achter zit, waarvan niet zeker is of die wel klopt. In de subtiele tonaliteiten van zijn grisaille verdwijnen en verschijnen bepaalde elementen zodat we pas na een poos ontwaren wat we aanvankelijk niet zagen. In de witte en blauwe schakeringen van de huiselijke Delftse tegels herkennen we onder meer het archetype van de golf die alles opslokt en tegelijk beschutting biedt. Ze zit tussen stilstand en energie. Het is die constante dualiteit die de natuur maakt tot wat ze is, een alternerende beweging van groei en verval.

Untitled, 2018
Pen en inkt op papier
31,5 x 36,5 cm
Courtesy Hopstreet Gallery

COLOFON

TIME AND TIDE

03 / 12 / 2021 > 09 / 01 / 2022

Ter Posterie, Roeselare
www.terposterie.be
@terposterie

KUNSTENAARS

Stijn Cole
Stief DeSmet
Joost Gevaert
Robbert&Frank Frank&Robbert
Tinus Vermeersch

CURATOR

Louis-Philippe Van Eeckhoutte

OPEN OPROEP CORONA KUNSTWERK ROESELARE & TENTOONSTELLING

Selectie committee: Melanie Deboutte, Lieven Declerck,
Jan Joye, Carl Segaeert, Louis-Philippe Van Eeckhoutte
Coördinatie open oproep: Caroline Vansteelandt
Coördinatie Ter Posterie: Hilde Bekaert, Bieke Demeester
Een initiatief van de stad Roeselare onder bevoegdheid
van Dirk Lievens, Schepen van Cultuur en Erfgoed

BEZOEKERSGIDS

Grafisch ontwerp: Greet Pattyn
Teksten: Louis-Philippe Van Eeckhoutte
Eindredactie: Melanie Deboutte, Tessa De Vriendt
Drukwerk: Verduyn Roeselare

Met de steun van:

de spil

Beeld middenpagina:
Tinus Vermeersch
Intus#1(detail), 2019
keramiek en gips op houten frame
260 x 270 x 270 cm
foto: Dirk Pauwels

kunst + erfgoed. huis
≈ terposterie